

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ СХС

РОК V.

Нови Сад, петок 28. Децембра 1928.

Ч. 49 (208)

Нови закон о порциј на жем.

Треба на далсји знац и то, же ше лем на основну порциј буду вируковац и обласни порциј и то можебуц 25% од теже основнай, али то ище не близаке, же кельо проценти. На допунску порцију не шму ше по закону нікаки порциј вируковац. Хижна порција за земледінцох отпада и 500 кв. метери двора не идзе под порцију. Иште правилник исашол о теже порциј па жем, та кед відас вец ище до поліже нашо писало о теже теми. Но а тераз як кајди себе годзен вираховац, же кельо вон ма плациј порциј од новога року? Перше главне да у катастру опатри, же кельо його жем приноши чисто хасну у корунох. Тоти коруни пай помојки зострице и достане терази чисти хасну Динарох. Тераз лем цай найде 12 од сто за основну порцију, а то ше найде так, же ше чисти хасен помојки зос 12, а вец подзвеи зос 100 и так добил кельо ма плациј основнай порциј. Вец лем, по теже скали опатри, же кельо проценти ма плациј допунскай порциј и то так исто найде як и основну. Вец лем пособира основну и допунску порцију ведно и так будзе знац, же кельо отприлики будзе мац плациј џинскай державнай порциј на жем за зден рок. Гварим лем отприлики, бо ище як зме уж спомнили не близаке, же то баж будзе 12 проценти основна порција, бо ище не одредзене, док гевто друге уж шицко одредзене.

Тельо сом лем сшел на кратко написац о теже новей порциј, же би ше могол кајди винайсц у тих нових законах. Могло бы би о тим вельо вецей писац, али я думам, же сом ту написал пайнужнейше, цо треба знац единому земледілови. А чи буду векини чи менши тоти теразиј порциј на жем, то ше може кајди сам ошвичац, кед себе по тим вирахуе, же кельо ма плациј од тераза, а кед зна, же кельо плацел до тераза. У главним систем выпатра, же в добри и праведни и веліго хвала и то прето, жетоти, до мало маю јесми менеј плаца допунскай порциј размерно, як тоти, ко маю вецей жеми. На концу яки є, да є, тот закон, ту с и по њим ше будзе поступовац од 1. јануара 1929 року, а ми треба да ше силусме, да го упознаме, и да ше не мучиме зос неананьом, па да виш лем нам не право, же чом то дахто вецей плациј порциј а дахто менеј. Начин на који ше доходан до одредзования чистого хаспу праведни є па тельо, же бере як темељ чисти хасен одредзени давно, кед ше правел катастер, а кед теди праведно поробено, та и тераз тот начин одредзования чистого хасну праведни. Преучмо закон, бо неизапе закона нікого не испричава, а кед будзе знац закон будзе знац и свойо должности ту нашим отечеству легчайше окончовац.

Б.

У нашим отечеству

Полит. положение. Демократи отримали засијдание и адали на Давидовича даљшу политику, а вон сце, же би влада пријала його захтеви о школским

закону, аграру и т. д. Медзитим Радикалом и Д-ру Корошцу не стало за демократох, бо и без њих можу владац. Демократи ше не сцу, вистуници зос влади, бо

Нови Сад
Ботвићева ул. 2

Поштарина плаћена у готовом.

Виходац раз у тижњу.
Цела ћа цаш рок 100 динар.
На У. рока 30 динари.
За Америку 4 долари за рок.
Рукописи и други писма треба
послати на адресу:
"РУСКИ НОВИНИ" НОВИ САД
Бојовићева улица број 2.
Претплату на РУСКЕ - НАРОДНЕ
ПРОСВИТИНЕ ДРУЖСТВО, РУСКИ
КРСТУР (Бачка).

незапаја, кед заш приду а кед би попутцели теди би указали свою слабосц, и так веќка положение не ясне и лем ше цага. Очекује ше, же по крачунских шестох пријиде до вских пременакох.

Шверцовали паленку. У Илоку власнєве једно дружство младих людвох, који шверцовали паленку у већих количинех. Главни повод бул војски демертер з Булгарскай Петро Надич. Финанснијоа контрола пре нашта при њим 8 хекта паренки скригей у слами.

Настрадал на железничкай драги марински појучник Ј. Ј. Кегой. Вон сцел пресец железну драгу при Нов. Саду, али у тот момент наришала локомотива вдерла до њего и забила го.

Вистава живини. Отимала ше ирешней неиздел у В. Бечкереку. Виставе бара вељке число вештачкай файти курох, вазяцох и штицох особено голубох. Виставу опатрело већи тисачи особох.

Проди неваљних књижака. Студенти лублянскога универзитета тријали протестни збори против розширјованја неваљних књижака и новипох, који троја народ и унитељију попите.

Мертвима не дајо мира. У валаље Добриници у Банату умарла дзивка богатого земледілица Јовановића. Родзина ју прибрала до пайкрасших шматох, гостију положили до труни и шицки јеј златни украси. На јутро дзепъ по хоравију обачел гробар, же крипта отворена а так исто и тру-

на. Пријевел ствар полициј, која утврђају, же по-којнїца оплячкана. Злодје на фришко лем поодрезовали сјај пальци и уха и так веџ апяли миндоши и персцене.

Сдини кат. диселним у нашїй држави будзе виходиц од новога року под насловом "Народна Политика", која до тераа виходила два раз до тижња. Ми нашим читатељом препоручујеме тоту најлспшу югославянску новилку.

Забил жума. При Илачи були на ловох Марко и Лука Карадић. Марко непрељаја Лука аберал заштрељени фазани. Медни граници Марко добре не видеја Луку и думаоци, же птица заштрелел го. Обидвоме були велики пријатељи и кумове.

Нова полит. партија. Бувши генерал Узунмиркович, који положени до пензије пре свијој спровођане у Загребу на зден 1. децембра надумал основац полит. партију, која би ше зваласа "партија браћства".

Нет вагонок. У послднији часи обачује ше, же при нас ист вагонок у дољњим числу, па ше не можу нашо произведење пивожовац и прето цада тарговина церпи.

Борба проци гевтици. у нашїй држави умеђа рочно већија јак 50.000 особи на гевтику. Сојуз боритеља проција гевтици видел ојкремни марки, који ше буду предавац по днешнији и линци на писмом по при автентичних поштових маркох. На тот способ сојуз доставе већији суми, који му потребни су, у тежији борби.

О МОДИ.

Кед аст бешеца о моди, або, як нашо людие гутуја о "моди", теди кајди ронуми, жените ске шмати, як су ушти, а у јакој материј. Ледво ти ест даја-

на жена, јо би ше до моди је розумела, и ћоби на ћефла буц и то моди облечеја. Дато време би було даскељо слова о нешкайшој жоди написац. Як вона

випатра, же треба ю описаноа, бо тоажди видзи. Задача того писаки ест указац, чи добра вона чи зла, чи красна чи бридка. На тито яитане, чи нашкайша мода добра чи хла, легко дац отъят, бо кажди ма очи и покум. Ба але до на то агляд людески, тотнапечатанъ агляд людески, ко три морално убиваа всельо людзох.

О нашкайшой моде правду треба повесц, же ест бридка и не моралка. Такей пище не буде на швеце. Нашка какда жсна идас на оплес за моду, не дава за неч, лем да буде по моде облечена.

Писакишице одну приповедку. Давно хединик жест еден млади княз. Вон буд барз добри и викал себе за задачу свого живота ущешивши свой народ зос мудру утрапу, азго пише модиен Бога, да му поможе вибрац добрых, совсих и мудрих советников. И народ любел княза ягод оца.

Едного дня пришли на князя двор двоме швайдера. Обещали вони князю, же му ушию еди чудесни шмати и неизвичайней материй, чо ма таку силу, же ю лем мудри людре видза ич. Подумал над тим княз и посднал не в изма, же му швайдере тити чудесни шмати ушию за 400 злати рукати. Подумал себе княз, же не зне то буде, кед вон ик власар буде зиац, кто у Його держави мудри, а хто не. — Швайдере вжали меру и розгочали работу. На други днень запитан майсторове князя, да прииде материй отпариц, бо уж скрата и до пробы готова. Княз сам не пошел, где послал старого, досвиченного дворянка. Пашол стари дворянок гу майстрам и сие вельке було Його запрепасчено, кед из увидася на столе ич. А швайдере бегаю коло Його, маҳах з руками, гено, иди лицастую, и бито фалат до фалата прискиван, хвали пред старим дворянком, яка то пречудесна материя, легка къ воздуху, а близ-

тиша, як сиуко, а яка прекрасна фурма, а чо за чудесна мода у ней: розлику, хто мудри, а хто не. И до знал стари, живи дворянки почал ше прилаграц як окуларж па кос положел а хвалил ях кайделше знал, бо, як ишак мал робиц, ша не пове, же не видзи ич, бо би то вишмаки, повсдли бж же набискин дворянки на мудри або и шатки.

И кед вишол стари достоинник од изнайдерох, уж то княз чегал и нестерглко випитовал о шицких, а стари советник махал поважко з глазу. „Світи князю, гварел, то чудесни шмати, таки бязко ище нікто не пошел.“ Обрадили не княз на тити слово и умирил. Но слава Богу, думал себе, же гов сом млади, ишак сом ше у вибору дорадицехох по помилев.“

На други днень, пошол княз тити чудесни шмати пробовац. Тити исте додгдело ше му, чо и старому дворянкови, ало признац не шицки, да людре не знаю, же вон ик мудри. Пребул пробу у величим душевним пригнобленю, а майстрови робили свою работу, премерювали то паралі, то иришиали, аж не зноси. Велько книхи достоинники ходили шмати патриц и не могли же цахвати. Дознац не о тим и народ и цекил не, же их княз буде мац таигу чудесну шмату.

На штварти днень шмати були зос шицким готови. Майстрох виплащено, ало вони в добре волт остали ище до другого днень, да на швете, чо теди притадало сами князя облачу до ножих шматох. На сам днень торжества пришло велько еки народу зидац чудесни шмати, а кажди бул цікави чи буде видзи. Чиг на. Почали не пристражи до торжественного обходу по варошу. Князи дворянки не рихтали як паймене могли, а майстрове в шицких шматох старажину князя до воних шматох облокали, а на концу ище я ордени князю постригали и одесали го пред велько жвератко да ше отпари.

А княз кед ше у жвератку увидал, аж збліцнул и, лем зос главу дать знає, же в надзвольни. А знатки двор бул над кіру одуванчики за тити шмати. Кажди гласно хвалил, да о ич не подумаю, же ич не видзи, то с, же вон мудри. И так пришол час походу. Дано знати народу зос трубами, же княз уж виходиши. И заломлял ше народ як габа на морю и кашдік захистрет ше до дверох палати од кіда видзе візбар.

И появил ше княз зостельку параду, у ліду необично бляди. Зос усток народу виравло ше глухе: „Ах!“ И поход рушел. Народ не спікав, да чо заспік візбар.

„Чи сіць нащасли тити чудесни шмати?“ питали ше едини других.

„Та як близме іс видзели, які преікрасны и як бара швача нашому князеву. Ох!“

И так поход ишол далей по при ярок, а у ярку бавсли иже дзеци, сади у праху, други у блату. А кед увидзеній вояско на кінькох, субегли под хвагу, поставали на лапку, да лепши візбар. Поход ше збліжел я дасги кед уніздані кінью, нараз закричали: „Пачыце, патриц! Княз сом у кошул!“ Так дасцы дорах тласнівіце кінчали. Катоцца сцэлі их зос погрозамі учіткаш, ало знесі ик роабегли и не престали кричат тити исте, же княз лем у кошул. И народ не зворучил и ёдногласно закричал:

„Яи, Боже, чо то, нахце княз лем у кошул!“

Поход не прервал, людре не позбралі до громадкох и цошка шматі, хняя шеднул до замкнітей каруні и одесаол ше до палати. Стражи ик розіпши на шицки страни, да гладко швайдерох-преварануюх, аля их по нашли. Пренадли, як да не под кінцу скрили.

На тим не кіньчи приповедка. Каждому иже, же ше одноти-

на теразнейшу моду. Чи не на подобии способ обдурую нас тоги, чо моду видумую? Место цалих шматох фалатки ушнюю, висликую, и гваря, же то найновша мода. А швача чудесна як мож таку краску моду видумати.

Недако ище шицки паметам, жено чо наша паньски шмати, иштели високи гадери. А чо мода видумала? Охабела на карку талер (фалаток) а з предку шицки була гола. То віч сиря того, чо нашка мода поробела, я еднак сден чесни гада, кед увидзел свою уніку у церкви зос таким галером на карку, так гваря дома гу той:

„Така дасшка красна твој шмати, а лем илак галера хібі. Цалу Слуцку не могол сом ше мода, ганьбел сом ше, падан. Чи толькі хібело, же ши лем подоку галера ушкла? Понрав то и пай не будзе саньба!“

А чо би повед нашка тот чесни гада?

Нсадуга одруцела мода к тот фалаток галера, бо так здравше, вецка заведца рукаи по локти, а на руки дала драгки рукаици, да тобоже ис уздрикі женскі стидлівости, и так ишло далей, док не пришло до тай моди, які в ішака. Обреяла рукаи по шицца, хрибет и перши открыти, а сукна зв'ялі коліна добре не закрива.

Видзиме, чо нашкайша мода видумала шмати, чо мало не разознітуло під тай „пречудесны шмати“, чо ж приповедка споміна, а ушити су нашкайша модна шмати зос фалату и креноліну чо зос шицким отягтув тому, „вездудиному платну“ зос приповедка.

Як видзиме, предацко пошол женски шист, чо ис тиче модерных шматох. Дзе правдина скрохноси, там нашкайша мода чена места.

І-а П.

Претпілацице ше на „РУСКИ НОВИНИ!“

ятель Ф. Ф., котри му раз писал и кіч вецей, а кед раз пришол до Д. але то не опатрел, па же будзем му вецей раз писац, а у даякей згоди, же то придзем и опатриц; таку од прилики бешеду преварел „швекор“, котру вон крашне віківцел, уж як то лем вон знал.

Требало дахле зацко вадсковоац, з тим баржей, бо сом знал, же Р.-а люби бешеди. Кед сом стануц, видзел сом, же я велько меркоўцем патри на міс.

Міс тих ис чежко було бешедовац уж було згоди кед я задзековал на словох „швекра“, па сом тераз дацо надодал, дацо віхабел, дацо пременел и гварел сом: же ше міс чежко було у початку знайсц у Д., бо ше міс вообще чежко у нових обставінках знайсц, а особено то було чежко у Д., дзе писок розшати, а трава по рошис; же я ис таки лик приятель Др. Бк, котри

ше вішади фришко вінайдз, котрому ані писок не завадза, и когти с як ростение, котре и на ліску будзе роснуд; же живот у Д. прилично чежки, и же сом баш у Д. мал велько раз чески часи; па прето, же сом ше ужил до тих оставінках и кавікол на іх так, же ше и сам тому чудуе; а то як и велько и велько весели часа у Д. мам зацековац своим приятельом, а у Іершим шоре єдному од своіх наймілших и найодличніших приятельох Др. Б.; у його доме, же сом прежил велько міли и краски часи, бо міли бул и вон и кажди поєдніи член. Його фамелії, чувствовал сом, же вони шицки недно сочувству, и же нас шицких яже согласне.

„Баш сде ма од шерца бешедовали“ — гварела на краю бешеди „швекра“. Особено чо ис тиче Д. А исто так сде бешедовалі од шерца и Р.-и“.

ФЕЛЬТОН

Отпитоване.

(Предмужесе)

Правого вешеля не було. Я бул як отаргнуты од вружтва. Скорей и „швекор“ и „швекра“ пайвецей лем зо мину бриту и бешеду водзели, а тераз „швекор“ бул далеско одо міс, а швекра мала очинисно злу совисц.

Конечно почали „швекра“, Др. Б., Р.-а и „швекор“ тему о их единим путованю на Блед, а мы други мушели слухац.

Швекор почал спомінац, же би „швекра“ наздравиц. Я гварел, же ше мы обычно наздравлюємо коло полночи. Но ишака „швекор“ віймю почал ше від час заберак на наздравяне. Медзігім „швекор“ ше заміні забешедовал. Раз лем видзим, же Р.-а руцела з очми на мадер, мац заш на Р.-у, а вец Р.-а на міс и

5% проценту свогого роцного трошку а препис 15 процента.

Жадане милионера

Послужитель при аеродрому вароша Бомбай достал на дутри 10.000 фунти штерлингу. Кеда го питали, що вон зроби з телем пінежком, одновед, же себе купи єдину федорову стамнячу, же би мал на чим в поци спаць, вецеї вон не треба, а жечи придашико гевто, бо вона найдешно зна, що потребно до обийсца и за дасци.

Чарни дижедж падал на острову Нова Зеландія а то прето бо вельки вигри написли до відуху прах, котри ще зос дижеджом спущел на жем.

Дняманти у кромильох Познато, що дняманти трача своє швейгесць и красоту на швейгу па це часто и мертвя. Же би дняманти зачували у своєй красоти пришли людас на думу, же их кладу до кромильох, бо там ще найлемче затримаю.

Чи вредно бути кральюм? Албанський краль Ахмед бег-Зогу од кеди постгал кральом вішнє у страху, чи го дахто не забие. През цали мештаци шедзи у хижки и не виходи монка, а кед виходи, теди на кождим крохаю стой катона. Шицки дрека коло його обийсца розказали повинімаць, же би ще дахто за ціма ні скрил. Войско, котре го чува добре плацене и кожди ма 30 долари мештажко. Байбер, котри краля бритви ма плацу 160 долари на мештаць и 300

дин. за кожде бритвени. При бритвенню стой вояк з набитим револьвером и меркує на байбера. Ахмед Зогу уживаєт тоди єдзеня, котри готує його мац або шестра.

Длугорочносць дожилю скрій людас, котри працюють з розумом як котри робя физично. Єден ученьяк превучовал роки живота у побудиних званийх и випанул, же тартовци найкрайтиши кин маю а судийове пайдлутини. Тартовци дожилю просечно 35 роки а судиове 65. Крем того дожилю длугши вик ученьяци, войсководі, священники и т. д.

Длугока споведа. У Парижу мали ще вигнали єден пар молодята. Пришли на споведа. Молоди фришко ще висповедали и пошол. Млада ще споведала докладно и точно готово през цю годину, бо анала, же треба ще побре притравиць на таку важину драгу як що стан маліженки. Молоди ще розгнівали на то и себе думали, же його млада муша будь бара гришна, кед ще так друго споведа. Погибал ще и зруцал ще. Ствар пришла и до новинох, бо то була фина и богата фамелія и о тим ще лем у Парижу бешедвало. Преанал ще о тим и єден вельки богач та думал себе, же то муша будь бара вредна дзвінка, котра ще так озбільно готовела гу вигчаню. Уловінал ще зос ю, пошачела ще му и бженел ще зос ю. И так Бог благословел їй споведносць зос щесцом на тим швеце.

Славац у Д. Чи и то не мало вплив на поступок „швекри“?

Пондэслок ме отаркова-
дзели „швекор“, др. Бж., приятель М. С. и Б. С. на шта-
цію. др. Бж.-у було кус як
неприлично. Швекор говарел: „Могол остав, чом при-
ял полуковані?...“

А чом я то отцко при-
поведал? Можебуц пре свой
ужиток? Лебо да допивам
читателью? Ніяк не. Я упо-
ступку „швекри“ прекашол
єден літерарни мотив и то
же покуковало, да событиє
опишем. Можебуц ми при-
поведане и не пошло за рук-
ком, як сам себе думал.
Але най буде. Най ще ви-
дзи, же и „швекра“, котра
нище ані не права швекра,
зна будь опасна.

Лем не примце то за вель-
ке ало моїй несудзеней
„швекри“. Та вона можебуц
так зло ані не думала, як

випадло и як могло вида-
нут...

А конечно ствар може и
не мала таку слику у с прави-
ди, яку добила у моїй фан-
тазії...

М. В.

Пред крачуном.

Шайг уж покус все;
уж ще жем бінес...
Радую ще дзеци;
радую ще людзе,
же нам
красши крачун буде.

Готую ще мавки,
за дроби орешки.
До рукож кваски.
Шайго ще готове,
бо те
крачун приблікує.

Оцец мац ще муча;
дзеци, пініца, уча...
Ту уж крачун
іспадло — ту е!
хто ще
Яому не радує?!

Я. Фейєв, учитель

Шветочни Отпочивок

Недзеля 20.

ІВАНГ. ОД ЛУКИ ЗАЧ. 76.

Праотца нашо почам од Адама и Еви, од Авела и Ної, од Авраама, Якова, Мойсея, Давида, чекали приход Месії на тот швет, бо док их Ісус ис вибавел зос зду, не мала им душа міра, и не могла войсць до миста вичного блаженства, бо була осквернена первородним грехом. *Пре душу даклем пришол Ісус, Син Божи, на тот швет. Кед би ки не мали у себе бесмертну душу, теди би нам не бул потребни Спаситель. На душа живе, па живе и ей Откупитель.*

Же єст у чловеску кром мела, креви, мозгу, тілесней сили, и друга духовна сила, котра може самостално дійствовати, и ис завиши віше *од мац тілесней*, то ще кидки є того, же велько и велько раз у слабим целу, моцни дух; же велі старци у глібокій старосці умераю при полним паметашю; же велько слаби дзеци розвиву ще бара віцес до діворстіх и сонячних людах; а заш в другій страні у велих моцних цехах — у дяжких правих оріянох — находзи ще барз слаби дух: розум, воля, запа, чувствоване и други душевни свойства. Кед би думане було лем чисти продукт (робота) моцаги и креви, теди би не могло так бути, да дяжки писувані чловечок аж до мозгу, вецеї розуму

и душевней сили ма; як гевтот целати голяят.

Прето и гвари преславил ученьяк — кемічар — Лебік: Правда, же мозак с зато да дума, як що и ноги и руки у малому дзецу, да ще рушаю, але як що ноги муша учць за ход, и не годни ще сами од себе рушниц, док их дахто даяка сила и ще руши тады, або тамалт, *так и мозак сам не може думат, док гевта виша духовна сила не управи, як да дума, кеди да дума, бо вон є лем фалат меса, та ще не годзел сам рушниц док го друга сила не руши.*

Іще єдну кваку маю безвирци, за хтору ще ланаю. Вони гваря, же може чловек и розум страдиц, спаліц, кед ще мозак погуби, па ще тиці, жестота душевна сила, що ю воламе душа завити од креви и мозагу. Ми гваримо зосправи на ученьяками, же дух не може відга захориваць. Вон може зогрішиц, зблуддайц зос правей драги, але хорибуд не може. Дух може бути заварти у хорам целу, як у дяжкій цемніці, и там в спутані па ще не може рушаць, док целю хоре, но вон є здрави.

Кед ще цело віздрави, душа заш претвари радосно зос п'яного живи и красна. Досц нам телько докази зос розуму. Ми баржай вериме Ісусу, як своїм б'ям, бо Вон Бог — Спас душам нашим.

М. Мудри.

Найлепши дарунок гу Крачуну ест „РУСКИ КАЛЕНДАР“.

Наши претплатніци.

Обновели предплату слідующи и. п.:

Василь Шимко Р. К. 464	за 1928.	р. 100 дин.
Салонгай Дюра Р. К. 423.	в 1928/29.	р. 150
Михайло Сабов Р. К. 364.	в 1929.	р. 100
Кирил Рагай млекарош Коцур	в 1928/29	р. 100
Дюра Ким 788. Коцур	в 1929.	р. 50
Петро Сакач 270. Коцур ..	в 1929.	р. 100
Діоніз Пал Р. К. тарговец	в 1929.	р. 100
Ферко Дудаш Р. К. 964.	в 1928.	р. 100
Пастовніцька Дюра 789. Р. К.	в 1928.	р. 50
Дюра Григор Коцур 398. Р. К.	в 1929.	р. 100
Михал Парошкай, Нови Сад	в 1928.	р. 50

ТАРІОВИНА

Жито	Дин. 237—242—	Овес	р. 255—260—
Кукурица	в 230—235—	Отруби	р. 210—220—
Райс	в 290—295—	Мука 0	р. 355—365—
Ярец	в 280—285—	Пасуля	р. 880—900—